

Suvestinė redakcija nuo 2006-04-09

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2004, Nr. [113-4253](#), i. k. 1042330ISAK003D-431

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

Į S A K Y M A S DĖL GEROS ŪKININKAVIMO PRAKTIKOS REIKALAVIMŲ

2004 m. liepos 16 d. Nr. 3D-431
Vilnius

Vadovaudamasis Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano pagrindinėmis nuostatomis, kurioms pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. spalio 22 d. nutarimu Nr. 1317 (Žin., 2003, Nr. [101-4550](#)) ir Kaimo plėtros 2004–2006 metų planu, kuris patvirtintas 2004 m. birželio 23 d. Briuselyje (Belgija) vykusio Europos Komisijos žemės ūkio struktūrų ir kaimo plėtros vadybos komiteto (STAR) posėdžio metu, bei atsižvelgdamas į 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai, iš dalies pakeičiantį bei panaikinantį tam tikrus reglamentus (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2004 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 583/2004):

1. T v i r t i n u Geros ūkininkavimo praktikos reikalavimus (pridedama).
2. P r i p a ž i s t u netekusiu galios Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. vasario 27 d. įsakymą Nr. 3D-79 „Dėl Geros ūkininkavimo praktikos reikalavimų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [35-1147](#)).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

JERONIMAS KRAUJELIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
žemės ūkio ministro
2004 m. liepos 16 d.
įsakymu Nr. 3D-431

GEROS ŪKININKAVIMO PRAKTIKOS REIKALAVIMAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Geros ūkininkavimo praktikos reikalavimai (toliau – reikalavimai) nustato gerą ūkininkavimo praktiką įgyvendinant paviršinio vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų, vandens telkinių apsaugos ir apsaugos nuo erozijos, sutartinių gyvulių tankio ūkyje sureguliuojimo ir mėšlo tvarkymą, augalų apsaugos produktų naudojimą, dirvožemio kokybės apsaugos, bioįvairovės ir natūralių gamtos išteklių apsaugos, pievų tvarkymo reikalavimus, sodybų aplinkos tvarkymo principus, vandenų ir gyvūnų gerovės normas

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-135](#), 2006-04-05, Žin., 2006, Nr. 39-1411 (2006-04-08), i. k. 1062330ISAK003D-135

2. Šie reikalavimai privalomi subjektams, dalyvaujantiems įgyvendinant Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemones „Agrarinė aplinkosauga“ bei „Mažiau palankios ūkininkauti vietovės ir vietovės su aplinkosaugos apribojimais“.

3. Reikalavimuose vartojamos sąvokos:

Augalų apsaugos produktai – veikliosios medžiagos ir preparatai, turintys vieną ar daugiau veikliųjų medžiagų, naudotojui tiekiami, kaip yra supakuoti, ir skirti:

1) augalams ar augaliniams produktams apsaugoti nuo visų kenksmingų organizmų arba užkirsti kelią tokių organizmų veikimui tiek, kiek tokios medžiagos ar preparatai nėra apibrėžiami kitaip;

2) daryti įtaką augalų gyvybiniams procesams, tačiau kitaip nei mitybinės medžiagos (augimo reguliatoriai ir panašiai);

3) augaliniams produktams konservuoti, tačiau atsižvelgiant, kiek tokioms medžiagoms ar produktams netaikomos specialios nuostatos dėl konservantų;

4) nereikalingiems augalams sunaikinti;

5) augalų dalims sunaikinti ar užkirsti kelią nepageidaujamam augalų augimui.

Dirvos tręšimas – trąšų įterpimas į dirvą, jas paskleidus paviršiuje, sumaišius su paviršiniu dirvožemiu ar užkasus į gilesnius sluoksnius.

Gyvulys – arklys, asilas, galvijai, avis, ožka, kiaulė.

Gyvulių ir naminių paukščių laikymo vieta – tvartas, ferma, statinys ar kita patalpa, dažniausiai su pagalbiniais pastatais ir aplinkine teritorija, kurioje nuolat ar laikinai laikomi gyvuliai ir naminiai paukščiai.

Mėšlas – organinė trąša, susidedanti iš gyvulių arba naminių paukščių ekskrementų (išmatų ir šlapimo), pašarų likučių, kraiko ir vandens.

Mėšlidė – įrenginys mėšlui kaupti.

Paviršinio vandens telkinys – reljefo įdaba, nuolat arba laikinai pripildyta tekančio arba stovinčio vandens. Tai – upės, ežerai, tvenkiniai (išskyrus kūdras), kanalai ir karjerai, rekultivuoti į vandens telkinius.

Paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juosta – paviršinio vandens telkinio pakrantės ruožas, kuriame ūkinės ir kitos veiklos apribojimai griežtesni nei likusioje zonos dalyje. Tarp apsaugos juostos ir vandens nuosekio metu išniręs sausumos ruožas turi apsaugos juostos statusą.

Sutartinis gyvulys (SG) – sutartinis vienetas, naudojamas mėšlo šaltinio dydžiui išreikšti (apibrėžti). Vienas SG atitinka mėšlo šaltinį, kurio per metus generuojamame mėšle yra 100 kg bendrojo azoto. SG atitikmuo skirtingų rūšių gyvūnams pateiktas Lietuvos Respublikos aplinkos

ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. D1-367/3D-342 „Dėl Aplinkosaugos reikalavimų mėšlui tvarkyti patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [92-3434](#)) priede.

Srutos – skystis, ištekantis iš mėšlo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-135](#), 2006-04-05, Žin., 2006, Nr. 39-1411 (2006-04-08), i. k. 1062330ISAK003D-135

II. PAVIRŠINIO VANDENS TELKINIŲ PAKRANČIŲ APSAUGOS JUOSTŲ REIKALAVIMAI, VANDENS TELKINIŲ APSAUGA IR APSAUGA NUO EROZIJOS

4. Privalu laikytis vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų reikalavimų:

4.1. natūralių ir sureguliuotų upių, kurių baseino plotas didesnis kaip 25 kv. km, ežerų ir tvenkinių, kurių plotas didesnis kaip 0,5 ha bei karjerų, kurių plotas didesnis kaip 2 ha, apsaugos juostų plotis yra:

4.1.1. kai pakrančių šlaito nuolydžio kampas iki 5^0 – ne mažesnis kaip 5 m;

4.1.2. kai pakrančių šlaito nuolydžio kampas nuo 5^0 iki 10^0 – ne mažesnis kaip 10 m;

4.1.3. kai pakrančių šlaito nuolydžio kampas didesnis kaip 10^0 – ne mažesnis kaip 25 m.

4.2. Dvigubai platesnės negu šių reikalavimų 4.1.1–4.1.3. punktuose pateiktos paviršinio vandens telkinio apsauginės kranto juostos įrengiamos prie vandens telkinių, esančių:

4.2.1. valstybinių parkų ir gamtos rezervatų teritorijose;

4.2.2. 3 km spinduliu nuo miesto ribos;

4.2.3. 1 km spinduliu nuo gyvenvietės.

4.3. Dvigubai siauresnės nei šių reikalavimų 4.1.1–4.1.3 punktuose pateiktos paviršinio vandens telkinio apsauginės kranto juostos įrengiamos prie natūralių upių, kurių baseino plotas neviršija 25 kv. km, sureguliuotų upių, kurių baseino plotas 10–25 kv. km; mažesnių kaip 0,5 ha ploto ežerų ir tvenkinių bei neviršijančių 2 ha ploto karjerų.

4.4. Sureguliuotų upių, kurių baseino plotas mažesnis kaip 10 kv. km ir kanalų apsaugos juostų plotis turi būti:

4.4.1. kai pakrančių šlaito nuolydžio kampas iki 5^0 – 1 m;

4.4.2. kai pakrančių šlaito nuolydžio kampas nuo 5^0 iki 10^0 – 2,5 m;

4.4.3. kai pakrančių šlaito nuolydžio kampas didesnis kaip 10^0 – 5 m.

5. Draudžiama nuotekas, užterštas pavojingomis medžiagomis tiesiogiai¹, išleisti į požeminį vandenį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-135](#), 2006-04-05, Žin., 2006, Nr. 39-1411 (2006-04-08), i. k. 1062330ISAK003D-135

III. SUTARTINIŲ GYVULIŲ TANKIS IR MĖŠLO TVARKYMAS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [3D-135](#), 2006-04-05, Žin., 2006, Nr. 39-1411 (2006-04-08), i. k. 1062330ISAK003D-135

6. Gyvulių tankis ūkyje neturi būti didesnis kaip 1,7 sąlyginio gyvulio vienam hektarui žemės ūkio naudmenų:

Jeigu gyvulių tankis ūkyje didesnis kaip 1,7 SG vienam hektarui žemės ūkio naudmenų, reikia įsigyti papildomai žemės arba mėšlo perteklių perduoti kitam ūkiui, kuriame gyvulių tankis yra mažesnis negu nustatyta norma, arba sumažinti ūkyje laikomų gyvulių skaičių.

---

¹ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. rugsėjo 21 d. įsakymas Nr. 472 „Dėl Požeminio vandens apsaugos nuo taršos pavojingomis medžiagomis taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 83-2906)

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-135](#), 2006-04-05, Žin., 2006, Nr. 39-1411 (2006-04-08), i. k. 1062330ISAK003D-135

7. Mėšlides privalu įrengti gyvulių laikymo vietose, kuriose laikoma daugiau kaip 10 SG, išskyrus gyvulių laikymo vietas su giliais tvartais:

7.1. gyvulių laikymo vietose, kuriose laikoma nuo 10 iki 300 SG, mėšlidės turi būti įrengtos per aštuonerius metus nuo Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą;

7.2. gyvulių laikymo vietose, kuriose laikoma daugiau kaip 300 SG, mėšlidės turi būti įrengtos per ketverius metus nuo Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-135](#), 2006-04-05, Žin., 2006, Nr. 39-1411 (2006-04-08), i. k. 1062330ISAK003D-135

8. Mažiausia mėšlidžių talpa turi būti tokia, kad tilptų galvijų, arklių ir avių 6 mėnesių mėšlas, o kiaulių ir paukščių – 8 mėnesių mėšlas.

9. Mėšlu ir srutomis laukai tręšiami šiltuoju metų laiku: nuo balandžio 1 d. iki gruodžio 1 d. Draudžiama paskleisti organines trąšas vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose. Draudžiama mėšlu tręšti išalusią ir sniego dangą padengtą dirvą.

IV. AUGALŲ APSAUGOS PRODUKTŲ NAUDOJIMAS

10. Augalų apsaugos produktai naudojami laikantis augalų apsaugos produktų įvežimo, sandėliavimo, prekybos ir naudojimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-564 (Žin., 2004, Nr. [15-481](#)). Šios taisyklės nusako reikalavimus ir sąlygas asmenims, naudojantiems augalų apsaugos produktus:

10.1. augalų apsaugos priemonės leidžiama purkšti tik sertifikuotais arba patikrintais purkštuvais;

10.2. asmenys, naudojantys profesionaliam naudojimui skirtus augalų apsaugos produktus, privalo turėti agronominio mokslo diplomą arba augalų apsaugos kursų baigimo pažymėjimą.

V. DIRVOŽEMIO KOKYBĖS APSAUGA

11. Naudojant nuotekų dumblą dirvoms tręšti, parengiamas projektas, kuris suderinamas su Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentu ir rajono visuomenės sveikatos centru.

12. Stačiuose šlaituose (statesniuose kaip 10°) išilgai šlaito nuolydžio draudžiama arti ir sėti kultūrinius augalus.

VI. BIOĮVAIROVĖS IR NATŪRALIŲ GAMTOS IŠTEKLIŲ APSAUGA

13. Saugomose teritorijose žemės savininkai, naudotojai bei kiti fiziniai ir juridiniai asmenys privalo laikytis jiems nurodytų pagrindinių veiklos apribojimų ir reikalavimų (įstatymų ir kitų teisės aktų, teritorijų planavimo dokumentuose nustatytų reikalavimų).

14. Jei ūkyje susidarančios nuotekos užterštos pavojingomis medžiagomis, žemės ūkio veiklos subjektai turi gauti leidimą iš Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentų dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės.

VII. ŪKIO KIEMO VIZUALINIS VAIZDAS

15. Ūkio kiemo vizualinis vaizdas turi atitikti sodybų aplinkos tvarkymo principus:

15.1. turi būti tvarkingas ir šienaujamas;

15.2. neturi būti šiukšlių ir atliekų.

VIII. PIEVŲ TVARKYMAS

16. Pievos turi būti geros būklės, naudojamos gyvuliams ganyti ir/arba ne rečiau kaip kartą per metus (iki žemės ūkio ministro įsakymu nustatytos datos) nušienaujamos, išskyrus pievų plotus, kur šienaujama pagal nustatytus terminus:

16.1. vykdant „Agrarinės aplinkosaugos“ priemonės „Paviršinio vandens telkinių pakrančių apsauginės juostos įrengimas pievoje, ariamoje žemėje ir apsauga nuo erozijos“, „Kraštovaizdžio tvarkymo programa“ programas;

16.2. vykdant priemonę „Mažiau palankios ūkininkauti teritorijos ir vietovės su aplinkosaugos apribojimais“.

IX. GYVŪNŲ GEROVĖ

17. Gyvuliai ir naminiai paukščiai turi būti laikomi taikant pagrindinius gyvūnų gerovės reikalavimus:

17.1. patalpose turi būti tinkamas apšvietimas, kad gyvulius ir naminius paukščius bet kuriuo metu būtų galima kruopščiai apžiūrėti;

17.2. gyvulių ir naminių paukščių judėjimo laisvė, atsižvelgiant į jų rūšį, neturi būti varžoma – ji turi atitikti fiziologines ir etologines reikmes;

17.3. gyvuliai ir naminiai paukščiai turi būti šeriami jų amžių ir rūši atitinkančiais pašarais bei gauti pakankamai vandens. Pašarų ir vandens kiekis turi patenkinti gyvulių ir naminių paukščių mitybos reikmes.

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [3D-135](#), 2006-04-05, Žin., 2006, Nr. 39-1411 (2006-04-08), i. k. 1062330ISAK003D-135

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-135](#), 2006-04-05, Žin., 2006, Nr. 39-1411 (2006-04-08), i. k. 1062330ISAK003D-135

Dėl žemės ūkio ministro 2004 m. liepos 16 d. įsakymo Nr. 3D-431 "Dėl Geros ūkininkavimo praktikos reikalavimų" pakeitimo